

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЕКОНОМІКА»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ БАКАЛАВР

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 СОЦІАЛЬНІ І ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 ЕКОНОМІКА

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Харківського національного аграрного
університету ім. В.В. Докучаєва
Голова вченої ради
професор ~~О. УЛЬЯНЧЕНКО~~ О. УЛЬЯНЧЕНКО
(протокол № 3 від 31 березня 2021 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2021 р.
Ректор університету
професор ~~О. УЛЬЯНЧЕНКО~~ О. УЛЬЯНЧЕНКО
(наказ № 782 від « 31 » березня 2021 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні і поведінкові науки

Голова вченої ради факультету
менеджменту і економіки,
канд. екон. наук, доцент

Ю. ФІЛІМОНОВ

Завідувач кафедри прикладної
економіки і міжнародних
економічних відносин,
доктор екон. наук, професор

Л. ЛОМОВСЬКИХ

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми),
канд. екон. наук, ст. наук. співр.

Л. КУЧЕР

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Кучер Леся Юріївна** – доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин, канд. екон. наук, старший науковий співробітник;

2. **Пащенко Юлія Валентинівна** – доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин, канд. екон. наук, доцент;

3. **Філімонов Юрій Леонідович** – доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин, канд. екон. наук, доцент;

4. **Мещеряков Володимир Євгенійович** – доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин, канд. екон. наук, доцент.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Андрейко Микола Анатолійович – заступник директора товариства з обмеженою відповідальністю «Артема – 9» Костянтинівського району Донецької області;

Михайлов Андрій Миколайович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Сумського національного аграрного університету;

Шульга Валентина Кузьмівна – директор приватно-орендного підприємства «Прогрес» Лозівського району Харківської області.

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 051 Економіка

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний університет ім. В.В. Докучаєва Факультет менеджменту і економіки. Кафедра прикладної економіки і міжнародних економічних відносин
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр з економіки. Освітньо-професійна програма «Економіка» Bachelor of Economics. Educational and professional program "Economics"
Офіційна назва освітньої програми	Економіка
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитована. Сертифікат акредитації спеціальності УД 21000711, дійсний до 01.07.2025
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти; НРК України - 6 рівень; QF-EHEA – перший цикл; EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти; Наявність ступеня молодшого бакалавра
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2025 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://knau.kharkov.ua/opp.html
2 - Мета освітньої програми	
Програма розроблена відповідно до місії та стратегії університету, спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців з економіки, здатних вирішувати завдання, пов'язані з діагностичною, плановою (в т.ч. прогновною), аналітичною діяльністю та економічним управлінням на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності та видів економічної діяльності.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 051 Економіка ОПП "Економіка" <i>Об'єкт:</i> закономірності функціонування та розвитку соціально-економічних систем, соціально-економічних процесів, їх моделювання, прогнозування та регулювання, мотивація і поведінка економічних суб'єктів. <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними

	<p>навичками, необхідними для розв'язання завдань предметної області</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, категорії, концепції, принципи економічних наук.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, математичні та статистичні методи економічного аналізу, економіко-математичне моделювання, інформаційно-комунікаційні технології досліджень, розповсюдження, та презентацій результатів досліджень.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна. Програма професійна прикладна. Програма базується на загальних та спеціальних наукових положеннях і результатах сучасних наукових досліджень у економіці, пов'язаних з закономірностями функціонування та розвитку соціально-економічних систем, соціально-економічних процесів, їх моделювання, прогнозування та регулювання, мотивацією і поведінкою економічних суб'єктів.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Вища освіта в галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності «Економіка».</p> <p>Ключові слова: економіка, економіка підприємства, управління підприємством, підприємство, економічні явища, економічний аналіз.</p> <p>Акцент робиться на підготовку фахівців базової кваліфікації, що покликані реалізовувати сучасні принципи та підходи сталого розвитку та конкурентоспроможної економічної діяльності суб'єктів господарювання.</p>
Особливості програми	<p>Особливість програми полягає в органічному поєднанні класичної економічної освіти з галузевою аграрною специфікою, що ґрунтується на досвіді функціонування Харківської наукової економічної школи, і дає змогу підготувати компетентного економіста, конкурентоспроможного на ринку праці.</p> <p>На базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих у межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста).</p> <p>Програма передбачає 240 кредитів ЄКТС, з яких 180 кредитів обов'язкові освітні компоненти, з них 21 кредит ЄКТС – практична підготовка. Ще 60 кредитів ЄКТС (25 %) передбачено на дисципліни вільного вибору здобувачами вищої освіти, які складаються із дисциплін загально-орієнтованого блоку (18 кредитів) і професійно-орієнтованої підготовки (42 кредити). Виробнича практика на базі реальних аграрних підприємств дозволяє здобувачам вищої освіти комплексно вивчити й закріпити теоретичні знання щодо проведення аналізу економічного стану підприємств для підвищення ефективності їхньої діяльності й конкурентоспроможності.</p>

4 - Придатність випускників працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Після здобуття кваліфікації бакалавра з економіки випускники можуть бути працевлаштовані на приватні / державні аграрні підприємства у науково-дослідні та інші установи.</p> <p>Посади згідно з класифікатором професій України.</p> <p>2320 - Викладачі середніх навчальних закладів.</p> <p>2412.2 - Професіонали в галузі праці та зайнятості.</p> <p>2414.1 - Наукові співробітники (фінансово-економічна безпека підприємств, установ та організацій).</p> <p>2414.2 - Професіонали з фінансово-економічної безпеки.</p> <p>2419.2 - Професіонали у сфері маркетингу, ефективності господарської діяльності, раціоналізації виробництва, інтелектуальної власності та інноваційної діяльності.</p> <p>2441.1 - Наукові співробітники (економіка).</p> <p>2441.2 – Економісти.</p> <p>2447.1 - Наукові співробітники (проекти та програми).</p> <p>2447.2 - Професіонали з управління проектами та програмами.</p> <p>3411 - Дилери (біржові торговці за свій рахунок) та брокери (посередники) із заставних та фінансових операцій.</p> <p>3435.1 - Організатори діловодства (державні установи).</p> <p>3435.2 - Організатор діловодства (види економічної діяльності).</p> <p>3436.1 - Помічники керівників підприємств, установ та організацій.</p> <p>3436.2 - Помічники керівників виробничих та інших основних підрозділів.</p> <p>3436.3 - Помічники керівників малих підприємств без апарату управління.</p>
Подальше навчання	Можливість продовження навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та навчання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Заняття носять науково-пізнавальний характер. Комбінація лекцій, практичних, семінарських занять із розв'язанням ситуаційних завдань і використанням кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають комунікативні та лідерські навички й уміння працювати в команді; виконання проектів, підготовка кваліфікаційної роботи
Оцінювання	<p>Комплексна система перевірки знань за компонентами освітньо-професійної програми включає наступні складові:</p> <p><i>поточний контроль знань здобувачів</i> - проводиться в усній, письмовій та дистанційній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу);</p> <p><i>модульний контроль</i> – проводиться в усній, письмові формі або з використанням тестових технологій для атестації здобувачів з кожного модуля, визначеного робочою навчальною програмою;</p> <p><i>оцінка результатів самостійної роботи</i> – формується як оцінка результату виконання здобувачами індивідуальних завдань з курсу: реферативних матеріалів, робіт розрахункового характеру, контрольних робіт.</p> <p><i>підсумковий семестровий контроль</i> – здійснюється у вигляді</p>

	екзамену або заліку, їх здобувачі вищої освіти складають в усній або письмовій формі виключно за тестовими технологіями. <i>підсумкова атестація у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи.</i>
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
Спеціальні компетентності спеціальності (СК)	<p>СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.</p> <p>СК 3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>СК 6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>СК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та</p>

	<p>програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.</p> <p>СК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.</p> <p>СК 9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.</p> <p>СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.</p> <p>СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p> <p>СК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p> <p>СК 15. Здатність використовувати знання й практичні навички щодо економічного обґрунтування технологічних рішень функціонування суб'єктів господарської діяльності в сільському господарстві.</p> <p>СК 16. Здатність розробляти плани розвитку аграрного підприємства, контролювати їх виконання, розробляти та впроваджувати заходи щодо підвищення продуктивності праці, ефективності виробництва, якості продукції, зниження її собівартості за умови раціоналізації виробничих витрат.</p>
	<p align="center">7 - Програмні результати навчання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки, 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і

- нефахівців у сфері економічної діяльності.
7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.
 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.
 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.
 25. Розробляти та обґрунтовувати заходи та проектні рішення з

	<p>метою підвищення ефективності господарської діяльності підприємств в цілому та галузі сільського господарства зокрема.</p> <p>26. Розуміти організаційно-економічні процеси планування, мотивації, організації, аналізу, обліку й контролю діяльності аграрного підприємства, здійснювати проектний аналіз й оцінювати ризики функціонування суб'єктів агробізнесу.</p>
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>82 % науково-педагогічних працівників, залучених до викладання дисциплін освітньо-професійної програми, мають наукові ступені та/або вчені звання, з них: 14 % мають наукові ступені доктора наук або вчені звання професора, є визнаними професіоналами з досвідом практичної роботи за фахом.</p> <p>Крім того, до проведення занять долучаються фахівці-практики, працівники інших закладів вищої освіти, роботодавці. Науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації за різними формами.</p> <p>Гарант та науково-педагогічний склад, що забезпечує реалізацію ОПП, відповідають вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу.</p> <p>Використання сучасного навчального устаткування, програмно-інформаційного забезпечення.</p> <p>Матеріально-технічна база характеризується:</p> <ul style="list-style-type: none"> відповідністю усіх приміщень будівельним, санітарним та пожежним нормам; 100% забезпеченість спеціалізованими навчальними аудиторіями, комп'ютерами та прикладними комп'ютерними програмами, мультимедійним обладнанням; соціальна інфраструктура включає спортивні майданчики, їдальню, медпункт; 100% забезпеченість гуртожитком; доступ до мережі Інтернет, у т.ч. бездротовий доступ.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Використання навчального середовища Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва та авторських розробок науково-педагогічних працівників університету. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення має актуальний змістовий контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях та включає: бібліотеку, читальні зали з достатнім фондом навчальної, наукової літератури та фахових періодичних видань; електронну бібліотеку ХНАУ ім. В. В. Докучаєва: http://lib.knau.kharkov.ua/ офіційний сайт ХНАУ ім. В. В. Докучаєва: https://knau.kharkov.ua/ віртуальне навчальне середовище Moodle: http://moodle.knau.kharkov.ua/course/index.php; необмежений доступ до мережі Інтернет; навчальні плани; графіки навчального процесу: https://knau.kharkov.ua/science_graphics.html; робочі програми навчальних дисциплін.</p>

9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Харківським національним аграрним університетом ім. В.В. Докучаєва та закладами вищої освіти і науковими установами України.
Міжнародна кредитна мобільність	У рамках міжнародних програм на основі двосторонніх договорів між Харківським національним аграрним університетом ім. В.В. Докучаєва та партнерами закладами вищої освіти і науковими установами інших країн.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе, після вивчення курсу української мови, з викладанням дисциплін англійською та українською мовами.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність 051 «Економіка»

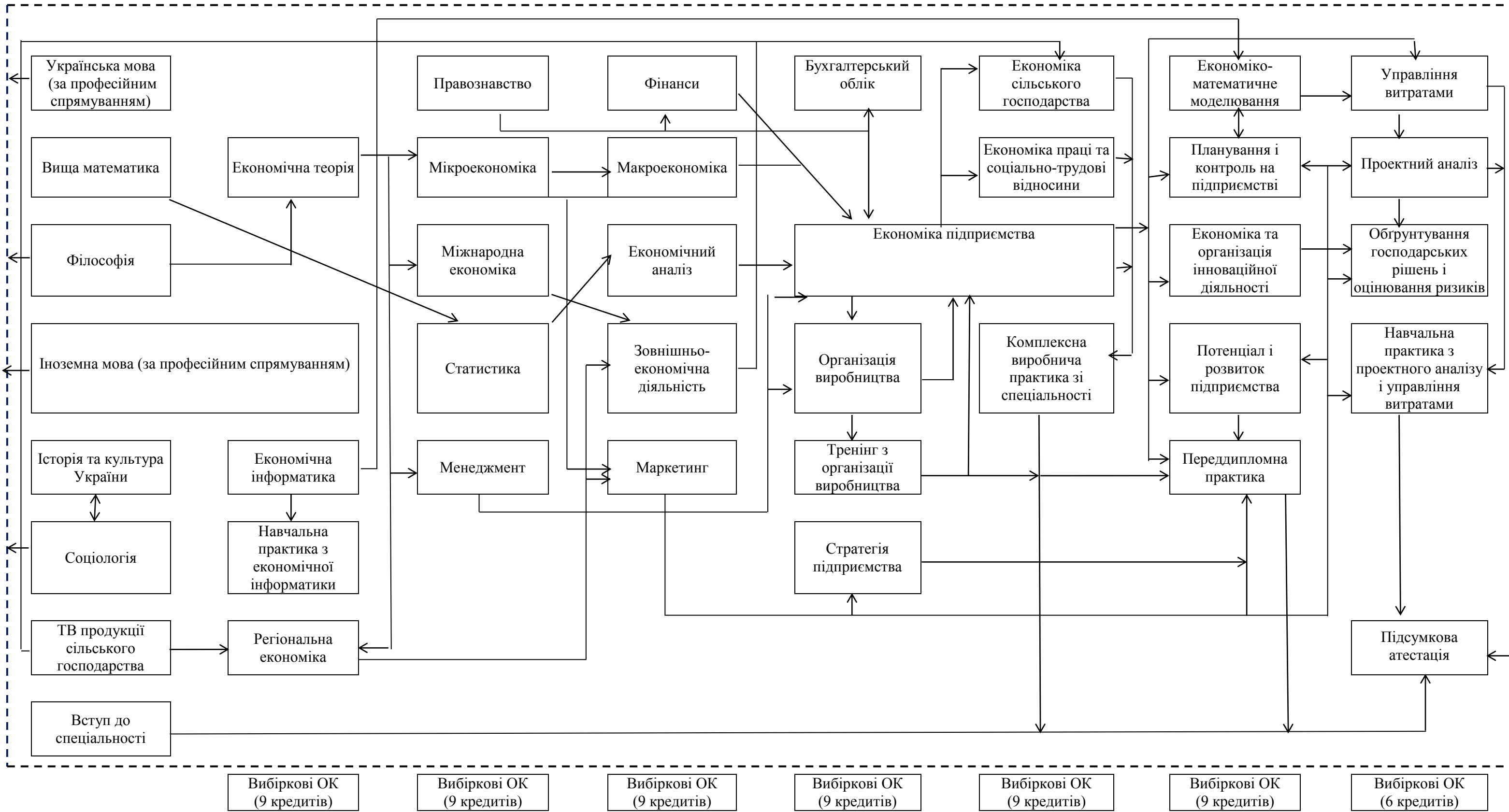
2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми		
	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП			
ОК 1	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4	екзамен
ОК 2	Історія та культура України	4	екзамен
ОК 3	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6	залік, екзамен
ОК 4	Філософія	4	екзамен
ОК 5	Соціологія	3	залік
ОК 6	Бухгалтерський облік	4	екзамен
ОК 7	Вища математика	6	екзамен
ОК 8	Вступ до спеціальності	4	залік
ОК 9	Економіка підприємства	10	залік, захист курсowego проекту, екзамен
ОК 10	Економіка праці та соціально – трудові відносини	4	екзамен
ОК 11	Економіка сільського господарства	4	екзамен
ОК 12	Економіка та організація інноваційної діяльності	3	екзамен
ОК 13	Економіко-математичне моделювання	4	екзамен
ОК 14	Економічна інформатика	5	екзамен
ОК 15	Економічна теорія	5	екзамен
ОК 16	Економічний аналіз	4	екзамен
ОК 17	Зовнішньоекономічна діяльність	4	екзамен
ОК 18	Макроекономіка	4	екзамен
ОК 19	Маркетинг	4	екзамен
ОК 20	Менеджмент	4	екзамен
ОК 21	Міжнародна економіка	4	екзамен
ОК 22	Мікроекономіка	4	екзамен
ОК 23	Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків	4	екзамен
ОК 24	Організація виробництва	4	екзамен
ОК 25	Планування і контроль на підприємстві	4	екзамен
ОК 26	Потенціал і розвиток підприємства	4	захист курсowego проекту, екзамен
ОК 27	Правознавство	4	залік
ОК 28	Проектний аналіз	4	екзамен
ОК 29	Регіональна економіка	4	екзамен
ОК 30	Статистика	4	екзамен
ОК 31	Стратегія підприємства	4	екзамен
ОК 32	Технологія виробництва продукції сільського господарства	4	залік
ОК 33	Управління витратами	4	екзамен
ОК 34	Фінанси	4	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми		
	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ОК 35	Навчальна практика з економічної інформатики	3	залік
ОК 36	Тренінг з організації виробництва	3	залік
ОК 37	Комплексна виробнича практика зі спеціальності	9	диф. залік
ОК 38	Навчальна практика з проектного аналізу та управління витратами	3	залік
ОК 39	Переддипломна практика	3	залік
ОК 40	Підсумкова атестація	12	
Загальний обсяг обов'язкових компонент			
Вибіркові компоненти ОПП*			
ВК 1-6	Дисципліни за вибором здобувача із загально-орієнтованого каталогу*	18	залік
ВК 7-20	Дисципліни за вибором здобувача із професійно-орієнтованого каталогу*	42	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		60	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		240	

* здобувачі вищої освіти обирають вибіркові компоненти освітньо-професійної програми за існуючим у ЗВО механізмом реалізації права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін відповідно до «Положення про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачами Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва» з каталогу дисциплін розміщених на сайті ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

2.2. Структурно-логічна схема ОПШ

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів ОП «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації «Бакалавр з економіки».

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в економічній сфері із застосуванням теорій та методів економічної науки.

Кваліфікаційна робота здобувача допускається до захисту за умови, що рівень її унікальності відповідає встановленим університетом нормативам.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті або в репозиторії Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва.

Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства.

Захист кваліфікаційної роботи здійснюється відкрито і публічно.

4. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Процедури СВЗЯВО	Заходи СВЗЯВО
Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти	В університеті затверджені «Політика забезпечення якості вищої освіти Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва» та «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти в Харківському національному аграрному університеті ім. В. В. Докучаєва»
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм відбуваються відповідно до локальних нормативних документів університету. Механізм розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва», «Методичними рекомендаціями до розроблення та оформлення освітньої програми» і «Положенням про порядок створення, удосконалення, зміни та закриття освітніх програм Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва». Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формуються як результат зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками і роботодавцями, а також з урахуванням прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства. В університеті проходить щорічне опитування здобувачів вищої освіти, роботодавців, випускників щодо якості освітніх програм, результати якого обов'язково враховують під час їх перегляду

Процедури СВЗЯВО	Заходи СВЗЯВО
Оцінювання здобувачів вищої освіти	Оцінювання здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва»
Оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників	Оцінювання досягнень науково-педагогічних працівників відбувається у кінці календарного року відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників і структурних підрозділів Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва». Результати оцінювання обов'язково оприлюднюються на сайті університету. Рейтингова система оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників університету забезпечує вимірювання рівня їхньої індивідуальної професійної активності відповідно до змісту наукової, навчально-методичної та організаційно-виховної роботи і мотивує до зростання результативності професійної діяльності
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітнього процесу в рамках освітньої програми, проходять підвищення кваліфікації не рідше одного разу на п'ять років. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників регулюється «Положенням про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-педагогічних працівників Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва»
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	Освітній процес в університеті забезпечено: <ul style="list-style-type: none"> – комп'ютерними системами, мультимедійним обладнанням; – необмеженим доступом до мережі «Інтернет»; – сайтом університету, електронною бібліотекою; – доступом до відкритих освітніх ресурсів; – платформою дистанційного навчання «Moodle»; – інформаційною системою планування та обліку навчальної роботи.
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Інформацію про освітні програми, ступені вищої освіти і кваліфікації розміщено на сайті університету у відкритому доступі
Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату	Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками університету і здобувачами вищої освіти регламентовано Кодексом академічної доброчесності Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. В університеті функціонує система запобігання та виявлення плагіату в роботах працівників та здобувачів вищої освіти з використанням спеціалізованого програмного забезпечення

**6. Матриця забезпечення програмних результатів
навчання відповідними компонентами освітньої програми**

	Програмні результати навчання (ПРН)																									
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	ПРН 25	ПРН 26
ОК 1		+				+										+				+		+		+		
ОК 2	+	+	+		+	+									+						+	+			+	
ОК 3																				+						
ОК 4	+	+	+			+									+						+	+	+	+		
ОК 5	+	+	+			+															+	+	+	+		
ОК 6						+							+					+	+	+		+				
ОК 7					+			+							+	+			+		+					
ОК 8														+	+	+	+					+			+	
ОК 9				+	+	+					+	+	+	+	+		+	+			+		+			+
ОК 10				+	+	+					+	+	+		+		+				+				+	+
ОК 11				+	+	+						+	+		+		+				+				+	+
ОК 12				+	+	+						+		+	+	+							+			
ОК 13					+		+	+					+							+						
ОК 14													+							+						
ОК 15		+		+		+																			+	
ОК 16						+						+	+		+						+					
ОК 17								+		+		+					+				+					
ОК 18					+			+		+		+					+				+					
ОК 19						+						+		+	+							+	+			
ОК 20						+						+		+	+							+	+			

	Програмні результати навчання (ПРН)																										
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	ПРН 25	ПРН 26	
OK 21					+				+		+		+				+				+						
OK 22					+			+	+		+								+								
OK 23				+	+	+	+			+		+		+	+	+	+					+	+				
OK 24				+	+	+	+			+		+		+	+		+						+	+			+
OK 25				+	+	+	+			+		+		+	+	+	+					+	+				+
OK 26				+	+	+						+		+									+				+
OK 27	+		+			+								+				+			+	+		+			
OK 28				+	+	+	+			+		+		+	+	+	+					+	+				
OK 29		+		+	+	+						+	+								+	+		+			
OK 30					+	+							+	+	+	+					+		+				
OK 31							+			+		+		+			+					+	+				+
OK 32					+							+			+	+										+	
OK 33				+	+	+						+				+					+		+				+
OK 34						+								+				+				+	+	+			
OK 35									+		+		+	+					+				+		+		
OK 36				+	+	+	+					+	+	+							+	+		+	+	+	+
OK 37				+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+				+	+		+	+	+	+
OK 38				+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+			+	+		+	+	+	+
OK 39				+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+			+	+		+	+	+	+
OK 40				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+		

7. Перелік нормативних документів, на яких базується ОП

1. Закон України «Про вищу освіту» в редакції від 05.02.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> .
2. Лист Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 р. № 1/9-239 URL: <https://udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/List-MON-1-9-239-vid-28-04-2017-zrazok-OP-bakalavr.pdf>
3. Національна рамка кваліфікацій зі змінами від 25.06.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#n2> .
4. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.- уклад. :В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.06.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (зі змінами) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF> .
7. Методичні рекомендації щодо формування стандартів вищої освіти (затверджені наказом МОН України від 30.04.2020. № 584). URL: <https://drive.google.com/file/d/1wCmjmqZhB8PwEiQsNcQhZ9ZCfrdiJpvh/view> .
8. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за галуззю знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» від 13.11.2018 р. № 1244;
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text> .
10. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 11 липня 2019 року № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text> .
11. Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми (затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року). URL: <https://naqa.gov.ua/%d0%b0%d0%ba%d1%80%d0%b5%d0%b4%d0%b8%d1%82%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f/> .
12. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації. URL: http://ibhb.chnu.edu.ua/uploads/files/metodrada/Rozroblennya_osv_program.pdf .
13. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf .
14. Положення про порядок створення, удосконалення, зміни та закриття освітніх програм Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. URL: https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_про_порядок_створення.pdf .

15. Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. URL: <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf> .

16. Положення про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачами у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва. URL: <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polpvvd.pdf> .